

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

13 вересня 2024 року

Київ

№ 114

Про внесення змін до деяких нормативно-правових
актів Національного банку України

Відповідно до статей 7, 15, 40, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою поширення вимог порядку здійснення операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах і на фінансові компанії Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Унести до постанови Правління Національного банку України від 15 грудня 2004 року № 639 “Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах”, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 року за № 41/10321, такі зміни:

1) заголовок постанови викласти в такій редакції:

“Про затвердження Положення про порядок здійснення банками та фінансовими компаніями операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах”;

2) пункт 1 викласти в такій редакції:

“1. Затвердити Положення про порядок здійснення банками та фінансовими компаніями операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах, що додається.”.

2. Унести зміни до Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 15 грудня 2004 року № 639, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 року за № 41/10321 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 25 січня 2018 року № 5) (зі змінами), виклавши його в новій редакції, що додається.

3. Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку (Андрій

Поддєрьогін) після офіційного опублікування довести до відома банків та фінансових компаній інформацію про прийняття цієї постанови.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.

5. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 57

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
15 грудня 2004 року № 639
(у редакції постанови Правління
Національного банку України
від 13 вересня 2024 року № 114)

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
13 січня 2005 року за № 41/10321

Положення про порядок здійснення банками та
фінансовими компаніями операцій за гарантіями
в національній та іноземних валютах

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до Цивільного кодексу України, Законів України “Про Національний банк України”, “Про банки і банківську діяльність”, “Про фінансові послуги та фінансові компанії”, “Про валюту і валютні операції”, інших законодавчих актів України та нормативно-правових актів Національного банку України (далі – Національний банк).

2. Терміни в цьому Положенні вживаються в таких значеннях:

1) авізуючий банк – банк, який авізує гарантію та надає письмове повідомлення щодо наданої гарантії бенефіціару або банку-гаранту, або іншому банку;

2) базові відносини – відносини між принципалом та бенефіціаром, що виникають на підставі договору, інших правочинів, тендерної документації, законодавчих актів щодо зобов’язань принципала на користь бенефіціара, виконання яких забезпечує гарантія;

3) банк бенефіціара – банк, що обслуговує бенефіціара за гарантією;

4) бенефіціар – особа, на користь якої надається гарантія / контргарантія;

5) вимога – лист або повідомлення з вимогою до гаранта / контргаранта сплатити кошти за гарантією / контргарантією;

6) гарант – банк або фінансова компанія, що відповідно до законодавства України має право надавати гарантії (далі – фінансова компанія), що надає гарантію на користь бенефіціара;

7) гарантійний випадок – одержання гарантом / контргарантом вимоги бенефіціара, що становить належне представлення, протягом строку дії або до дати закінчення дії гарантії / контргарантії, що свідчить про порушення принципалом базових відносин;

8) гарантія – спосіб забезпечення виконання зобов'язань, відповідно до якого гарант бере на себе грошове зобов'язання перед бенефіціаром сплатити кошти в разі настання гарантійного випадку;

9) контргарант – банк або фінансова компанія, що надає контргарантію на користь гаранта або на користь іншого контргаранта;

10) контргарантія – гарантія, яку надає контргарант на користь гаранта або іншого контргаранта;

11) належне представлення – представлення документів за гарантією / контргарантією, яке відповідає вимогам і умовам такої гарантії / контргарантії; вимогам правил, яким підпорядковується гарантія / контргарантія, а якщо немає відповідного положення в гарантії / контргарантії або правилах, – міжнародній стандартній практиці за гарантіями / контргарантіями;

12) представлення – означає доставку документа за гарантією / контргарантією гаранту / контргаранту;

13) принципал (аплікант, наказодавець) – особа, зазначена в гарантії як така, яка має зобов'язання за базовими відносинами, що забезпечуються такою гарантією;

14) тендерна документація – документація, що готується замовником тендера і використовується особами – учасниками тендера для підготовки та їх участі в тендері.

Інші терміни в цьому Положенні вживаються в значеннях, наведених у законодавстві України.

3. Це Положення регулює загальний порядок, умови надання та отримання банками та фінансовими компаніями гарантій / контргарантій та їх виконання.

4. Вимоги цього Положення поширюються на гарантів / контргарантів – резидентів України, які беруть участь у здійсненні операцій за гарантіями/контргарантіями, крім вимог розділів IX–XI цього Положення, що не поширюються на гарантів, які є фінансовими компаніями.

5. Банк, який є гарантом (далі – банк-гарант) / банк, який є контргарантом (далі – банк-контргарант), надає гарантії / контргарантії як у національній, так і в іноземних валютах для забезпечення виконання принципалом своїх зобов'язань перед бенефіціаром за базовими відносинами.

Фінансова компанія, яка є гарантом (далі – фінансова компанія-гарант) / фінансова компанія, яка є контргарантом (далі – фінансова компанія-контргарант), надає гарантії / контргарантії для забезпечення виконання принципалом своїх зобов'язань перед бенефіціаром за базовими відносинами як в національній валюті, так і в іноземних валютах з урахуванням вимог валютного законодавства.

Зобов'язання гаранта перед бенефіціаром не залежить від базових відносин, які забезпечуються такою гарантією (їх припинення або недійсності), також і тоді, коли посилання на такі базові відносини безпосередньо міститься в тексті гарантії.

6. Операції за гарантіями / контргарантіями здійснюються гарантами за дорученням принципала або іншого контргаранта в порядку, визначеному цим Положенням, у разі надання останніми відповідного належного забезпечення або без нього.

7. Гарант / контргарант приймає рішення про умови видачі гарантії / контргарантії відповідно до своїх внутрішніх положень з урахуванням вимог статті 15 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”.

8. Банк надає гарантію безпосередньо бенефіціару або передає її через авізуючий банк або через банк-кореспондент та/або банк бенефіціара або безпосередньо принципалу для подальшого її передавання бенефіціару. Фінансова компанія-гарант надає гарантію безпосередньо бенефіціару або передає її через авізуючий банк або безпосередньо принципалу для подальшого її передавання бенефіціару.

9. Відповідальність гаранта в разі порушення ним свого обов'язку не обмежується сумою, на яку надано гарантію, якщо інше не встановлено в гарантії.

10. Строк дії контргарантії повинен закінчуватися пізніше строку дії самої гарантії. Операція за контргарантією є завершеною після повернення гарантом коштів грошового забезпечення (покриття) до контргаранта або після здійснення сплати коштів за контргарантією та/або в разі закінчення строку дії контргарантії і дострокового припинення гарантії.

11. Фінансова компанія-гарант / фінансова компанія-контргарант одержує грошове забезпечення (покриття) у національній валюті за гарантією / контргарантією від принципала або іншої особи, яка розміщує грошове забезпечення (покриття) за гарантією / контргарантією (далі – інша особа) виключно з використанням рахунку умовного зберігання (ескроу).

Фінансова компанія-гарант / фінансова компанія-контргарант одержує грошове забезпечення (покриття) в іноземній валюті за гарантією / контргарантією від принципала або іншої особи-нерезидента, яка розміщує грошове забезпечення (покриття) за гарантією / контргарантією виключно з використанням рахунку умовного зберігання (ескроу).

Кошти грошового забезпечення (покриття) за гарантією / контргарантією, що розміщені принципалом або іншою особою, яка розміщує грошове забезпечення (покриття) за гарантією / контргарантією на рахунку умовного зберігання (ескроу) у банку, перераховуються банком на поточний рахунок фінансової компанії-гаранта / фінансової компанії-контргаранта за настання підстав, визначених договором рахунку умовного зберігання (ескроу).

12. Сума коштів грошового забезпечення (покриття) за гарантією / контргарантією за вимогою гаранта / контргаранта може бути збільшена на суму можливих ризиків від зміни курсів іноземних валют, якщо валюта грошового забезпечення (покриття) гарантії / контргарантії відрізняється від виду валюти, у якій надана гарантія / контргарантія, і за умови, якщо це передбачено в заяві про надання гарантії/контргарантії та/або в договорі, укладеному між принципалом [іншою особою, яка розмістила грошове забезпечення (покриття) за гарантією] і банком-гарантом / банком-контргарантом або банком-гарантом та банком-контргарантом.

13. Гаранти, які беруть участь у здійсненні операцій за гарантіями / контргарантіями, утримують / одержують комісійну винагороду та відшкодування витрат відповідно до умов гарантії / контргарантії та/або на підставі договору про надання гарантії / контргарантії або іншого відповідного

договору, у якому передбачені умови утримання / одержання комісійної винагороди та відшкодування витрат.

Резидент / нерезидент сплачує гаранту-резиденту / контргаранту-резиденту комісійну винагороду на території України лише в національній валюті.

Принципал у разі відкриття гарантії в іноземній валюті та недостатності коштів в іноземній валюті для оплати комісійної винагороди та відшкодування витрат, що стосуються обслуговування гарантії іноземним(и) банком(ами), має право за власний рахунок здійснити купівлю іноземної валюти на валютному ринку України.

14. Документи, оформлення яких визначено вимогами цього Положення для здійснення операцій за гарантіями / контргарантіями, створюються в електронній або паперовій формі та подаються в тому вигляді, у якому вони створені.

Паперові копії документів, використання яких визначено вимогами цього Положення для здійснення операцій за гарантіями, засвідчуються в установленому законодавством України порядку.

Учасники операцій за гарантіями обмінюються електронними документами або за допомогою системи S.W.I.F.T. з використанням міжнародних стандартів або визначають порядок обміну та засвідчення цих документів на договірних засадах з урахуванням вимог законодавства України.

Вимога за гарантією складається бенефіціаром і подається у довільній формі, якщо інше не визначено умовами гарантії (у якій має зазначатися, у чому полягає порушення принципалом базових відносин, забезпечених гарантією), або надсилається у формі повідомлення гаранту. Вимога за контргарантією складається гарантом (або іншим контргарантом) і подається за довільною, якщо інше не визначено умовами контргарантії, формою або надсилається у формі повідомлення контргаранту.

15. Копії документів, що подаються принципалом гаранту / контргаранту, зберігаються гарантом / контргарантом у справі, що формується гарантом / контргарантом за гарантією / контргарантією (далі – справа).

16. Гарант / контргарант веде справу, журнал реєстрації наданих / отриманих гарантій / контргарантій у паперовій або електронній формі.

17. Учасники операцій за гарантіями під час забезпечення виконання зобов'язань у національній та іноземних валютах мають право використовувати всі гарантії / контргарантії, що підпорядковуються уніфікованим правилам для гарантій або іншим міжнародним документам, які регулюють питання здійснення операцій за гарантіями / контргарантіями, з урахуванням

міжнародної стандартної банківської практики та особливостей, визначених цим Положенням, і що не суперечать законодавству України.

II. Порядок оформлення та подання принципалом гаранту заяви про надання гарантії

18. Принципал або особа, яка діє в його інтересах (далі – принципал), для отримання гарантії подає гаранту заяву про надання гарантії.

19. Заява про надання гарантії складається в довільній формі та повинна обов'язково містити реквізити, зазначені в пункті 20 розділу II цього Положення.

Гарант має право вимагати від принципала зазначення в заяві про надання гарантії іншої додаткової інформації.

20. Заява про надання гарантії обов'язково повинна містити такі реквізити:

1) найменування та місцезнаходження гаранта або умови визначення гаранта контргарантом;

2) назву документа “Заява про надання гарантії”;

3) дату складання та номер заяви про надання гарантії (число – цифрами, місяць – цифрами або словами, рік – цифрами);

4) повне найменування принципала – юридичної особи, для принципала – фізичної особи – прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності);

5) код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (далі – ЄДРПОУ) – для принципала – юридичної особи-резидента; реєстраційний номер облікової картки платника податків – для принципала – фізичної особи-резидента або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків);

6) назву національної валюти або іноземної валюти, у якій надається гарантія, словами та цифровий або літерний код іноземної валюти відповідно до Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 квітня 2016 року № 269) (зі змінами) (далі – Класифікатор);

7) суму гарантії цифрами та словами;

8) реквізити договору або іншого правочину, який згідно із законодавством України має силу договору (за наявності), або посилання на реквізити тендерної документації, в якій визначені базові відносини;

9) найменування бенефіціара – юридичної особи, для бенефіціара – фізичної особи – прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності);

10) код згідно з ЄДРПОУ – для бенефіціара – юридичної особи-резидента; реєстраційний номер облікової картки платника податків – для бенефіціара – фізичної особи-резидента або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків);

11) умови гарантії;

12) строк дії гарантії / дата закінчення дії гарантії;

13) підпис(и) уповноваженої(их) особи(іб) принципала – юридичної особи (для принципала – фізичної особи – лише її підпис).

21. Принципал, який звертається для отримання гарантії до банку-гаранта, має право в заяві про надання гарантії доручити банку-гаранту:

1) списати кошти в національній або іноземних валютах з поточного рахунку принципала для резервування грошового забезпечення (покриття) гарантії;

2) утримати з належних йому коштів комісійну винагороду та відшкодувати витрати, що належать банку-гаранту та іншим банкам, що беруть участь у наданні гарантії;

3) здійснити інші дії, пов'язані з наданням гарантії.

22. Принципал разом із заявою про надання гарантії подає гаранту такі документи:

1) копію договору або іншого правочину, який згідно із законодавством України має силу договору (за наявності), у якому може бути передбачено надання гарантії (далі – договір), або копію тендерної документації (за наявності).

Принципал має право не подавати відповідної тендерної документації в разі оприлюднення такої документації на сторінці офіційного Інтернет-представництва центрального органу виконавчої влади, що реалізовує державну

політику у сфері публічних закупівель або авторизованих електронних майданчиках під час публічних закупівель. Принципал у цьому разі надає інформацію для ідентифікації закупівлі;

2) інші документи, визначені внутрішніми положеннями гаранта.

23. Гарант зобов'язаний перевірити відповідність інформації, зазначеної в заяві про надання гарантії, інформації, зазначеній у документі, на підставі якого виникають базові відносини.

24. Гарант розглядає подані документи, рівень забезпечення гарантії та приймає рішення про надання гарантії або про відмову в її наданні в порядку, визначеному внутрішніми положеннями гаранта.

III. Порядок надання гарантій гарантом

25. Гарант після прийняття рішення про надання гарантії готує проект договору про надання гарантії (з урахуванням вимог статті 9 “Про фінансові послуги та фінансові компанії”) і відповідно до внутрішніх положень банку подає його принципалу для підписання.

Гарант має право не укладати окремого договору про надання гарантії, якщо в заяві про надання гарантії передбачені всі умови, за якими надається гарантія, і ця заява погоджена з гарантом та має силу договору про надання гарантії.

26. Гарант, перевіривши прийнятність умов договору про надання гарантії і правильність оформлення поданих документів та отримавши підтвердження принципала про згоду з умовами договору про надання гарантії, підписує гарантію і надсилає / передає гарантію згідно з інструкціями, зазначеними в заяві про надання гарантії, протягом строку, визначеного договором про надання гарантії.

Оригінал гарантії в паперовій формі передається (через принципала або через авізуючий банк, або безпосередньо) бенефіціару, одна копія такої гарантії залишається в гаранта, інша – передається принципалу.

Гарант надсилає примірник гарантії в електронній формі бенефіціару або банку бенефіціара та/або принципалу для подальшого передавання бенефіціару. Гарант надсилає один електронний примірник принципалу, інший – зберігає в електронному архіві гаранта.

27. Гарантія повинна містити такі реквізити:

1) назву документа;

2) номер, місце складання, дату видачі;

3) повне найменування принципала – юридичної особи, для принципала – фізичної особи – прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності);

4) код згідно з ЄДРПОУ – для принципала – юридичної особи-резидента; реєстраційний номер облікової картки платника податків – для принципала – фізичної особи-резидента або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків);

5) назву валюти, у якій надається гарантія;

6) суму гарантії цифрами та словами;

7) назву валюти платежу, якщо вона відрізняється від валюти, у якій надається гарантія;

8) дату, номер і назву (за наявності таких реквізитів) відповідного документа, з якого виникають базові відносини;

9) найменування бенефіціара – юридичної особи, для бенефіціара – фізичної особи – прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності);

10) код згідно з ЄДРПОУ – для бенефіціара – юридичної особи-резидента; реєстраційний номер облікової картки платника податків – для бенефіціара – фізичної особи-резидента або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків);

11) найменування гаранта;

12) дату закінчення дії або строк дії гарантії чи обставини, за яких строк дії гарантії є закінченим;

13) умови, за яких надається право вимагати платіж;

14) умови щодо зменшення / збільшення суми гарантії (за потреби);

15) підпис(и) уповноваженої(их) особи(ів) гаранта;

16) інші умови (за потреби).

Реквізити гарантії, наданої гарантом як забезпечення тендерної пропозиції відповідно до Закону України “Про публічні закупівлі”, повинні відповідати вимогам до забезпечення тендерної пропозиції, установленим нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері публічних закупівель.

28. Гарантія є чинною з дати її видачі, якщо в ній не зазначено інше. Датою видачі гарантії є день надсилання бенефіціару або банку бенефіціара, або авізуючому банку, або банкам-кореспондентам повідомлення з текстом гарантії чи дата, зазначена на поштовій квитанції, що свідчить про надсилання гарантії поштовим зв'язком, або день передавання її бенефіціару чи принципалу для подальшого передавання її бенефіціару.

29. Гарант реєструє надані гарантії / контргарантії в журналі реєстрації (далі – журнал). У журналі зазначаються такі реквізити:

- 1) номер гарантії / контргарантії;
- 2) найменування принципала та контргаранта, за дорученням якого надана гарантія (за наявності такого контргаранта);
- 3) найменування бенефіціара, на користь якого надана гарантія;
- 4) дата видачі гарантії / контргарантії;
- 5) сума гарантії / контргарантії та назва або код національної або іноземних валют (цифровий або літерний) відповідно до Класифікатора;
- 6) строк дії або дата закінчення дії гарантії / контргарантії.
За потреби в журналі зазначається інша інформація.

30. Гарант усі документи, отримані за кожною наданою гарантією, включаючи документи, подані принципалом відповідно до вимог, установлених у пункті 22 розділу II цього Положення, формує в справу, порядок формування та зберігання якої визначає самостійно. Справа містить:

- 1) заяву про надання гарантії;
- 2) листи, повідомлення та інші документи банків / контргарантів / фінансових компаній і принципала;

3) копії листів, повідомлень та інших документів, надісланих банкам / контргарантам / фінансовим компаніям і принципалу;

4) копії договорів про надання гарантії та застави (за умови їх наявності);

5) інші документи щодо наданої гарантії, визначені гарантом у своїх внутрішніх положеннях.

IV. Порядок унесення принципалом змін до умов гарантії

31. Принципал у разі виникнення потреби внесення змін до умов гарантії подає до гаранта лист-звернення про внесення змін до гарантії, а також копію відповідних змін до договору (за наявності), з якого виникають базові відносини. Принципал зобов'язаний подати до гаранта копії змін до договору, з якого виникають базові відносини, якщо протягом дії гарантії до договору вносилися зміни стосовно реквізитів сторін і строків договору, що свідчить про згоду сторін договору щодо їх унесення.

32. Гарант перевіряє правильність заповнення листа-звернення про внесення змін до умов гарантії, а також наявність і достатність забезпечення за гарантією (якщо зміни передбачають збільшення суми або строку дії гарантії). Гарант приймає рішення про прийняття таких змін (відповідно до своїх внутрішніх положень та якщо зміни до умов гарантії не суперечать одна одній) і після оформлення інших відповідних договорів (за потреби) надсилає документ зі змінами до умов гарантії до банку бенефіціара (якщо гарантом є банк) або передає / надсилає документ зі змінами до умов гарантії безпосередньо бенефіціару або принципалу, або авіуючому банку (якщо гарантом є банк) для подальшого його передавання / надсилання бенефіціару.

33. Зміни до умов гарантії набирають чинності з дати видачі документа зі змінами до умов гарантії, якщо в них не зазначено інше. Датою видачі документа зі змінами до умов гарантії є:

1) день надсилання банку бенефіціара або авіуючому банку, або банкам-кореспондентам документа зі змінами до умов гарантії каналами електронного зв'язку, включаючи систему S.W.I.F.T., – якщо зміни вносяться до умов гарантії, наданої банком; або

2) дата, зазначена на розрахунковому документі, що свідчить про надсилання документа зі змінами до умов гарантії поштовим зв'язком; або

3) день передавання / надсилання документа зі змінами до умов гарантії бенефіціару або принципалу для подальшого передавання бенефіціару.

Зобов'язання гаранта у зв'язку з унесенням змін до умов гарантії (зменшення суми гарантії та/або скорочення строку дії гарантії) змінюється лише після отримання від бенефіціара або банку бенефіціара, або авізуючого банку повідомлення про прийняття бенефіціаром зазначених змін або після строку, протягом якого вимога за гарантією може бути наданою в сумі, що діяла до зменшення суми гарантії.

34. Гарант зобов'язаний письмово інформувати принципала (у порядку, установленому в договорі про надання гарантії) про відмову бенефіціара внести зміни до умов гарантії протягом двох робочих днів із дати отримання такого повідомлення від:

1) бенефіціара або

2) банку бенефіціара, або авізуючого банку – якщо гарантом є банк-гарант та повідомлення про відмову бенефіціара внести зміни до умов гарантії надійшло до банку-гаранта від банку бенефіціара або авізуючого банку відповідно.

Бенефіціар, за винятком випадків, передбачених умовами гарантії, має право відмовитися від змін до гарантії, поки він не повідомить про свою згоду з такими змінами або не здійснить представлення, що відповідає умовам гарантії, виключно з урахуванням таких змін.

35. Часткове прийняття змін до умов гарантії не допускається і є повідомленням про відмову від такої зміни.

36. Гарант відображає в журналі внесені зміни до умов гарантії.

37. Умови гарантії можуть передбачати зменшення або збільшення її суми у визначені дати або в разі настання визначеної події, яка згідно з умовами гарантії призводить до зміни її суми.

V. Порядок сплати гарантом (резидентом) коштів за гарантією в разі настання гарантійного випадку

38. Вимога за гарантією складається бенефіціаром і подається у довільній формі, якщо інше не визначено умовами гарантії (у якій має зазначатися, у чому полягає порушення принципалом базових відносин, забезпечених гарантією), або надсилається у формі повідомлення гаранту. Вимога за контргарантією складається гарантом (або іншим контргарантом) і подається за довільною, якщо інше не визначено умовами контргарантії, формою або надсилається у формі повідомлення контргаранту.

39. Гарант (резидент) перевіряє достовірність вимоги, а також те, що вона становить належне представлення, після отримання вимоги від:

1) бенефіціара або

2) банку бенефіціара, або іншого банку – якщо гарантом, до якого надійшла вимога, є банк.

Гарант (резидент) надсилає копію вимоги, що становить належне представлення, принципалу (разом із копіями документів, якими вона супроводжувалася, якщо подання таких документів передбачалось умовами гарантії).

40. Гарант (резидент) сплачує кошти бенефіціару за гарантією в разі отримання вимоги, що становить належне представлення.

41. Гарант (резидент) сплачує кошти за гарантією на умовах і в строки, передбачені гарантією для оплати вимоги та згідно з реквізитами, зазначеними в гарантії, якщо інші реквізити не визначені у вимозі.

42. Зобов'язання гаранта (резидента) зменшується на суму, сплачену за гарантією в разі здійснення гарантом (резидентом) часткової сплати коштів за гарантією.

VI. Дострокове припинення дії гарантії, наданої гарантом (резидентом)

43. Банк-гарант (резидент) надсилає авізуючому банку або банку бенефіціара, або безпосередньо бенефіціару запит для одержання згоди від бенефіціара на дострокове припинення гарантії, якщо принципал подав заяву до банку-гаранта (резидента) про дострокове припинення гарантії.

Фінансова компанія-гарант надсилає безпосередньо бенефіціару запит для одержання згоди від бенефіціара на дострокове припинення гарантії, якщо принципал подав заяву до фінансової компанії-гаранта (резидента) про дострокове припинення гарантії.

Банк-гарант не надсилає запит, зазначений в абзаці першому пункту 43 розділу VI цього Положення, а фінансова компанія-гарант не надсилає запит, зазначений в абзаці другому пункту 43 розділу VI цього Положення, у разі подання принципалом такої заяви до гаранта (резидента) та отримання гарантом від принципала (або безпосередньо від бенефіціара) письмової згоди бенефіціара на дострокове припинення гарантії (з обов'язковою перевіркою гарантом достовірності такої згоди).

44. Гарант (резидент) повідомляє принципала про надходження заяви / повідомлення про дострокове припинення гарантії протягом двох робочих днів із дати отримання такої заяви / повідомлення від:

1) бенефіціара або

2) авізуючого банку, або банку бенефіціара – якщо гарантом, до якого надійшла заява / повідомлення про дострокове припинення гарантії, є банк.

45. Гарантія припиняється, якщо до гаранта надійшло повідомлення про згоду бенефіціара на дострокове припинення гарантії від:

1) бенефіціара або

2) банку бенефіціара, або іншого банку – якщо гарантом, до якого надійшло повідомлення про згоду бенефіціара на дострокове припинення гарантії, є банк.

46. Банк-гарант (резидент) повертає кошти, надані принципалом або іншою особою в забезпечення (покриття) гарантії, на розподільчий або поточний рахунок особи, яка розмістила грошове забезпечення, у строк, визначений договором між банком та особою, яка розмістила грошове забезпечення.

Кошти з рахунку умовного зберігання (ескроу), що розміщені принципалом у забезпечення (покриття) гарантії, яка була видана фінансовою компанією-гарантом, повертаються банком на поточний рахунок принципала за настання підстав, визначених договором рахунку умовного зберігання (ескроу).

47. Зобов'язання гаранта перед бенефіціаром припиняється в разі:

1) сплати суми, на яку видано гарантію; або

2) закінчення строку дії гарантії або після настання дати закінчення дії гарантії, або настання обставин (події), за яких (якої) строк дії гарантії є закінченим, включаючи:

відмови бенефіціара від своїх прав за гарантією шляхом повернення її оригіналу до гаранта або шляхом подання гаранту письмового повідомлення про звільнення його від обов'язків за гарантією; або

представлення гаранту повідомлення принципала, що підтверджується відповідною інформацією на сторінці офіційного Інтернет-представництва центрального органу виконавчої влади, що реалізовує державну політику у сфері публічних закупівель або авторизованих електронних майданчиках під час публічних закупівель, про:

укладення договору про закупівлю з учасником, який став переможцем тендера; або

ненадання або відкликання принципалом тендерної пропозиції до закінчення строку її подання; або

закінчення процедури закупівлі в разі неукладення договору про закупівлю з жодним із учасників, які подали тендерні пропозиції, або, якщо торги не відбулися, або принципал не взяв участі в закупівлі; або

3) в інших випадках, визначених законодавством України.

ВІІ. Порядок подання контргаранту (резиденту) заяви про надання контргарантії, надання контргарантії, унесення змін до умов наданих контргарантій і сплати коштів за наданими контргарантіями

48. Принципал для надання контргарантії на користь гаранта або іншого контргаранта подає до контргаранта (резидента) заяву про надання контргарантії.

49. Заява про надання контргарантії, надання контргарантії, унесення змін до умов наданої контргарантії, оплату за наданими контргарантіями оформляється згідно з вимогами розділів ІІ–V цього Положення з урахуванням особливостей, викладених у розділі VII цього Положення.

50. Принципал у заяві про надання контргарантії зазначає найменування та місцезнаходження контргаранта, а також за потреби найменування та місцезнаходження гаранта та/або іншого контргаранта, включаючи його SWIFT BIC (якщо гарантом та/або іншим контргарантом є банк), або умови, за якими визначається гарант (та/або інший контргарант).

Принципал у заяві про надання контргарантії обов'язково зазначає строк дії / дату закінчення дії гарантії, наданої гарантом. Зазначення строку дії / дати закінчення дії контргарантії в заяві про надання контргарантії не є обов'язковим.

51. Контргарант (резидент) після прийняття рішення про надання контргарантії та оформлення всіх необхідних документів, включаючи договір про надання контргарантії, надсилає протягом строку, визначеного договором про надання контргарантії, гаранту або іншому контргаранту текст гарантії, яка має бути надана на користь бенефіціара, разом із текстом своєї контргарантії, яку контргарант (резидент) надає на користь гаранта або іншого контргаранта.

52. Контргарант (резидент) протягом двох робочих днів із дати отримання вимоги від гаранта або іншого контргаранта надсилає копію цієї вимоги принципалу або, якщо контргарантом (резидентом) є банк, – до банку, що обслуговує принципала. Контргарант (резидент) сплачує кошти за

контргарантією, якщо вимога становить належне представлення, на умовах та в строки, передбачені контргарантією, та згідно з інструкціями і реквізитами, отриманими від гаранта або іншого контргаранта.

Контргарант (резидент), який для забезпечення контргарантії розмістив кошти грошового забезпечення на рахунку в банку-гаранті або банку-контргаранті, має право уповноважити банк-гарант або банк-контргарант на списання коштів, наданих для забезпечення контргарантії з цього рахунку, передбачивши право на таке списання та умови його здійснення в контргарантії.

VIII. Дострокове припинення контргарантії, наданої контргарантом (резидентом)

53. Контргарант (резидент), отримавши від принципала лист-звернення про дострокове припинення контргарантії (і гарантії), надсилає до гаранта (або іншого контргаранта) відповідний запит для одержання гарантом згоди від бенефіціара на дострокове припинення гарантії та одержання контргарантом згоди гаранта на дострокове припинення контргарантії.

54. Гарантія / контргарантія припиняється, якщо контргаранту (резиденту) надійшло повідомлення про згоду бенефіціара та/або гаранта, та/або іншого контргаранта на дострокове припинення гарантії / контргарантії відповідно і таке повідомлення надійшло від:

1) гаранта / іншого контргаранта або

2) авізуючого банку або іншого банку (включаючи банк-контргарант) – якщо контргарантом, до якого надійшло повідомлення, є банк.

55. Контргарантія припиняється, якщо повідомлення про дострокове припинення контргарантії (і гарантії) надійшло від гаранта або іншого банку (якщо контргарантом, до якого надійшло повідомлення, є банк) за дорученням гаранта на підставі доручення бенефіціара, і контргарант повідомив про це принципала.

56. Гарант або інший контргарант після дострокового припинення контргарантії повертає контргаранту (резиденту) кошти грошового забезпечення (покриття) контргарантії, включаючи повернення банком-гарантом або банком-контргарантом коштів, які були розміщені на рахунку в банку-гаранті або в банку-контргаранті.

Банк-контргарант у разі розміщення на банківському рахунку принципалом або іншою особою коштів грошового забезпечення контргарантії списує кошти грошового забезпечення з цього рахунку і зараховує їх на

розподільчий або поточний рахунок особи, яка розмістила грошове забезпечення (покриття) гарантії.

Кошти з рахунку умовного зберігання (ескроу), що розміщені принципалом у забезпечення (покриття) контргарантії, яка була видана фінансовою компанією-гарантом, повертаються банком на поточний рахунок принципала за настання підстав, визначених договором рахунку умовного зберігання (ескроу).

ІХ. Порядок авізування гарантій та внесення змін до умов гарантій, отриманих на користь бенефіціарів

57. Авізуючий банк (резидент), отримавши від іншого банку гарантію, перевіряє достовірність цієї гарантії (перевіряє ключі, підписи, формат SWIFT).

58. Авізуючий банк (резидент) за потреби надсилає запит до банку, від якого надійшла гарантія, для уточнення достовірності цієї гарантії або уточнення умов та інших інструкцій, що містяться в гарантії.

59. Отримані гарантії реєструються в журналі в порядку їх надходження. Журнал повинен містити такі реквізити:

- 1) найменування бенефіціара;
- 2) суму гарантії;
- 3) валюту, у якій надана гарантія;
- 4) строк дії або дату закінчення дії гарантії;
- 5) найменування банку-гаранта;
- 6) номер гарантії;
- 7) дату видачі гарантії;
- 8) інші реквізити, визначені банком.

60. Авізуючий банк (резидент) після отримання гарантії (необхідних уточнень щодо достовірності гарантії) від іншого банку надсилає повідомлення з текстом гарантії бенефіціару або банку бенефіціара про отримання гарантії на користь бенефіціара.

Авізуючий банк (резидент) авізує гарантію на власний розсуд, не отримавши підтверджень її достовірності. Авізуючий банк (резидент) у такому разі повідомляє бенефіціара або банк бенефіціара, що він авізував цю гарантію без отримання підтвердження її достовірності.

61. Бенефіціар після отримання повідомлення з текстом гарантії повідомляє авізуючий банк (резидента) про прийняття цієї гарантії або про потребу внесення змін до умов гарантії, або про відмову від прийняття наданої гарантії. Авізуючий банк (резидент), який не отримав від бенефіціара протягом строку дії гарантії листа (повідомлення) зі згодою / відмовою або про потребу внесення змін до умов гарантії, вважає гарантію прийнятою бенефіціаром на умовах, які в ній зазначені. Авізуючий банк (резидент) у разі отримання листа (повідомлення) від бенефіціара та наявності прохання (інструкцій) від банку-гаранта надсилає повідомлення до банку, від якого надійшла гарантія, про прийняття бенефіціаром умов гарантії або про потребу внесення змін, або про відмову в прийнятті гарантії. Авізуючий банк (резидент), якщо немає відповідних інструкцій банку-гаранта та в разі прийняття бенефіціаром гарантії без змін, має право не надавати повідомлення про згоду бенефіціара банку, від якого надійшла гарантія, і гарантія вважатиметься прийнятою на умовах, які в ній зазначені.

62. Бенефіціар, який отримав повідомлення з умовами гарантії і визначив, що він не згоден з умовами гарантії, має право звернутися до банку бенефіціара (резидента) або іншого банку, від якого він отримав повідомлення про надання гарантії, з проханням надіслати повідомлення до банку-гаранта або банку, через який отримано умови гарантії, щодо потреби внесення змін до умов гарантії.

63. Звернення на внесення змін до умов гарантії є неприйнятним, якщо авізуючий банк (резидент) не отримав від банку-гаранта або банку, від якого надійшла гарантія, повідомлення про внесення змін, або про відмову принципала від унесення змін до умов гарантії.

Банк, отримавши повідомлення від банку-гаранта або іншого банку, від якого надійшла гарантія, про відмову принципала та/або банку-гаранта від унесення змін до умов гарантії, зобов'язаний письмово повідомити про це бенефіціара.

64. Авізуючий банк (резидент) після внесення змін до умов гарантії:

1) робить за потреби позначки про зміни, що вносяться до умов гарантії, у журналі та справі;

2) готує супровідний лист / повідомлення, що надсилається бенефіціару, з переліком змін до умов гарантії або повідомлення про отримання змін до умов гарантії, що надсилається на адресу іншого банку бенефіціара (резидента).

Супровідний лист / повідомлення разом із копією тексту змін до умов гарантії (за винятком інформації про міжбанківські ключі) передається / надсилається бенефіціару. У повідомленні, що надсилається до іншого банку, зазначаються всі зміни, які вносяться до умов гарантії [за винятком інформації про міжбанківські ключі та інформації, що призначена виключно для авізуючого банку (резидента)].

Х. Порядок прийняття банком бенефіціара (резидентом) від бенефіціара вимоги за гарантією

65. Бенефіціар для отримання платежу за гарантією подає до банку-гаранта безпосередньо або через банк бенефіціара (залежно від того, як це визначено умовами гарантії) вимогу за гарантією, а також усі документи, передбачені умовами гарантії (якщо таке подання в ній передбачено).

66. Банк бенефіціара (резидент) приймає вимогу бенефіціара разом з документами (якщо вони передбачені умовами гарантії) та надсилає її (їх) безпосередньо банку-гаранту або банку, від якого надійшла гарантія, якщо умовами гарантії передбачено подання документів (вимоги та інших обумовлених у гарантії документів) через банк бенефіціара (резидента).

Банк бенефіціара (резидент) у випадках, передбачених умовами гарантії, одночасно з відправленням вимоги бенефіціара, надсилає банку-гаранту або банку, через який надійшла гарантія, автентичне повідомлення про отримання вимоги бенефіціара, зазначивши в ньому повний текст вимоги (якщо це передбачено умовами гарантії), і повідомляє, що вимога та документи (якщо вони передбачені умовами гарантії), надіслані банку-гаранту або банку, через який надійшла гарантія.

67. Банк бенефіціара (резидент) після отримання від банку-гаранта платежу за гарантією:

1) зараховує кошти на поточний або розподільчий рахунок бенефіціара, якщо в банку відкрито рахунок; або

2) здійснює переказ коштів за реквізитами, отриманими від бенефіціара, або банку бенефіціара, або іншого авізуючого банку, якщо бенефіціару відкрито рахунок в іншому банку.

68. Зобов'язання банку-гаранта зменшуються на суму, сплачену за гарантією, у разі здійснення банком-гарантом часткової сплати коштів за гарантією.

XI. Дострокове припинення гарантії, отриманої від інших банків на користь бенефіціара

69. Банк-резидент, отримавши від банку, від якого надійшла гарантія, запит принципала щодо дострокового припинення гарантії, надсилає відповідне повідомлення бенефіціару.

70. Банк-резидент, отримавши повідомлення бенефіціара про звільнення банку-гаранта від зобов'язань за гарантією, на прохання бенефіціара повідомляє про це банк-гарант або банк, від якого надійшла гарантія.

71. Гарантія припиняється, якщо банк отримав від бенефіціара повідомлення про дострокове припинення гарантії та/або звільнення банку-гаранта від усіх зобов'язань за наданою гарантією та поінформував про це банк-гарант або банк, від якого надійшла гарантія.

XII. Порядок надання гарантій під контргарантії

72. Гарант (резидент), отримавши від іншого гаранта контргарантію, перевіряє достовірність цієї контргарантії (включаючи перевірку банком-гарантом ключів, підписів, формату SWIFT), а банк-гарант (резидент) – також аналізує рейтинг фінансового стану іншого гаранта.

73. Гарант (резидент) за потреби надсилає запит до контргаранта або банку, через який передано контргарантію, для уточнення достовірності цієї контргарантії. Гарант (резидент) приймає контргарантію і надає гарантію бенефіціару, забезпеченням якої є отримана контргарантія, лише після отримання відповідних уточнень, що підтверджують її достовірність.

74. Гарант (резидент), переконавшись в достовірності контргарантії та після аналізу банком-гарантом рейтингу, фінансового стану контргаранта, приймає рішення про надання гарантії на підставі отриманої контргарантії або про відмову в наданні гарантії, або про необхідність внесення змін до контргарантії.

75. Гарант (резидент), прийнявши рішення про відмову в наданні гарантії на підставі отриманої контргарантії, повідомляє про це контргаранта або банк, від якого була отримана контргарантія.

76. Гарант (резидент) реєструє отримані контргарантії в журналі. У журналі зазначаються реквізити, визначені в пункті 59 розділу IX цього Положення.

77. Гарант (резидент) у разі прийняття рішення про надання гарантії на підставі отриманої контргарантії надсилає / передає гарантію безпосередньо бенефіціару або принципалу для подальшого передавання бенефіціару або, якщо гарантом є банк, – надсилає / передає через інший банк (відповідно до інструкцій, зазначених у тексті контргарантії) та інформує контргаранта. Текст гарантії повинен відповідати всім умовам, визначеним банком-контргарантом.

78. Умови гарантії є прийнятими бенефіціаром, якщо протягом строку дії / на дату закінчення дії гарантії бенефіціар письмово не підтвердив своє непогодження з умовами гарантії.

79. Гарант (резидент) на прохання контргаранта надсилає йому копію гарантії в паперовій формі або електронний примірник гарантії, якщо гарантія створена в електронній формі.

80. Бенефіціар діє відповідно до розділу IX цього Положення, якщо він не згоден з умовами отриманої гарантії.

81. Вимоги, визначені в розділі XII цього Положення, також застосовуються у випадках надання банками (резидентами) та фінансовими компаніями контргарантії під контргарантії інших банків / фінансових компаній.

XIII. Порядок сплати гарантом (резидентом) бенефіціару коштів за гарантією, наданою на підставі отриманої контргарантії

82. Бенефіціар для отримання платежу за гарантією подає гаранту (резиденту) вимогу за гарантією, а також усі документи, передбачені умовами гарантії (якщо таке подання в ній визначено). Бенефіціар подає вимогу та інші обумовлені в гарантії документи до гаранта (резидента) протягом строку дії гарантії у спосіб, що становить належне представлення.

83. Гарант (резидент) перевіряє вимогу за гарантією та інші подані документи на їх відповідність умовам гарантії. Сплата коштів за гарантією здійснюється в строк, визначений умовами гарантії, або, якщо такий строк не зазначається в умовах гарантії, у строк, визначений уніфікованими правилами для гарантії, яким підпорядкована гарантія, якщо вимога становить належне представлення.

Гарант (резидент) надсилає контргаранту або банку, від якого отримана контргарантія, копію вимоги разом із копіями документів, якщо вони передбачені умовами гарантії та надані.

84. Зобов'язання гаранта (резидента) зменшуються на суму, сплачену за гарантією, у разі здійснення гарантом (резидентом) часткової сплати коштів за гарантією.

XIV. Дострокове припинення гарантії, наданої гарантом (резидентом) під контргарантію

85. Дострокове припинення гарантії, наданої гарантом (резидентом) під контргарантію здійснюється відповідно до вимог розділу VIII цього Положення з урахуванням особливостей, визначених у розділі XIV цього Положення.

86. Гарант (резидент) надсилає повідомлення бенефіціару для отримання його згоди на дострокове припинення гарантії після отримання запиту принципала щодо дострокового припинення гарантії від:

1) контргаранта або

2) банку, від якого надійшла контргарантія, – якщо гарантом, до якого надійшов запит принципала щодо дострокового припинення гарантії, є банк.

87. Бенефіціар у разі згоди на дострокове припинення гарантії та звільнення гаранта (резидента) від усіх зобов'язань за наданою гарантією надсилає гаранту повідомлення / лист-згоду. Бенефіціар за гарантією, наданою банком-гарантом, якщо такий бенефіціар не є клієнтом банку-гаранта (резидента), зобов'язаний передати / надіслати таке повідомлення / лист-згоду до банку-гаранта (резидента) через банк бенефіціара (резидента).

Банк бенефіціара (резидент) підтверджує банку-гаранту справжність підпису(ів) уповноваженої(их) особи(іб) бенефіціара на отриманому від нього вищезазначеному повідомленні / листі-згоді.

88. Банк бенефіціара (резидент) має право надіслати відповідне повідомлення на адресу банку-гаранта (резидента), якщо бенефіціар наполягає на прискоренні отримання банком-гарантом (резидентом) повідомлення / листа-згоди на дострокове припинення гарантії та звільнення банку-гаранта (резидента) від усіх зобов'язань за наданою гарантією.

Гарантія є припиненою лише за умови, якщо гарант (резидент) отримав від бенефіціара або банку бенефіціара (якщо гарантія видана банком) підтвердження згоди на дострокове припинення гарантії та звільнення гаранта (резидента) від усіх зобов'язань за наданою гарантією або в інших випадках, визначених у пункті 47 розділу VI цього Положення.